

3 OBMOČJE POSEBNIH PODATKOV O GRADIVU (ALI O VRSTI PUBLIKACIJE/ENOTE)

3.0 Uvodna opomba

- G 3** Območje je namenjeno podatkom, ki so značilni za posamezno vrsto gradiva in jih druga območja bibliografskega opisa ne vključujejo. Območje se uporablja pri opisu kartografskega gradiva (CM), glasbenih tiskov (PM), elektronskih virov (ER) in serijskih publikacij (S). Če enota spada na področje več standardov (npr. zemljevid, ki izhaja kot serijska publikacija), lahko 3. območje ponovimo. V takem primeru navedemo najprej 3. območje za kartografsko gradivo (npr. merilo), nato za glasbene tiske in elektronske vire, na zadnjem mestu pa je vedno območje številčenja za serijske publikacije. V 3. območju uporabljamo jezik opisovane enote (CM, PM, S) ali jezik katalogizacijske ustanove (ER).

3.1 Kartografsko gradivo (CM)

3.1.0 Vsebina in raba ločil

1	Navedba merila	. –
2	Navedba projekcije	;
3	Navedba koordinat (neobvezno)	(
4	Navedba ekvinokcija	;))

3.1.1 Navedba merila

- CM 3.1.1-8** Merilo prepisemo z enote v obliki razmerja (1:), pred in za dvopičjem ni presledka. Tisočice pri imenovalcu označimo s piko. Pred navedbo razmerja je lahko izraz za besedo merilo v jeziku enote. Če je merilo navedeno opisno, ga pretvorimo v razmerje in navedemo v oglatem oklepaju, opisno merilo pa lahko navedemo za njim. Če merilo ni navedeno in ga ne moremo izračunati, napišemo izraz »Nedoločljivo merilo« ali drug ustrezen izraz v jeziku enote.

Primeri:

- . – 1:50.000
- . – [Ca. 1:10.000]
- . – Scale 1:25.000
- . – [Nedoločljivo merilo]
- . – [Različna merila]

3.1.2 Navedba projekcije

- CM 3.2.1-2** Navedba projekcije je obvezna, če je navedena na kartografski enoti. Prepisemo jo z enote in uporabimo standardne krajšave.

Primeri:

- ; Gauss-Krugerjeva proj.

3.1.3 Navedba koordinat (neobvezno)

- CM 3.3.1-3** Koordinate označujejo obseg prikazanega območja in jih navajamo s stopinjami (°), minutami (') in sekundami (") v naslednjem zaporedju:
 najzahodnejša meja kartografske enote (geografska dolžina)
 najvzhodnejša meja kartografske enote (geografska dolžina)

najsevernejša meja kartografske enote (geografska širina)
 najjužnejša meja kartografske enote (geografska širina)

Primeri:

(E 79°-E 86°/N 20°-N 12°)

3.1.4 Navedba ekvinokcija

Samo pri nebesnih kartah ekvinokcij navedemo vedno, kadar navajamo koordinate. Pred navedbo ekvinokcija je okrajšava »ekv.«, ki ji sledi leto. **CM 3.4**

Primeri:

(RA 16. hr./Decl.-23° ; ekv. 1950)

3.2 Glasbeni tiski (PM)

3.2.0 Vsebina in raba ločil

- 1 Navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku . –
- 2 Vzporedna navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku (*neobvezno*) =

3.2.1 Navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku

Navedbo posebnih podatkov o glasbenem tisku prepisemo z izrazi z enote. **PM 3.1.1-3**

Primeri:

- . – Full score
- . – Partitura za izvajanje

3.2.2 Vzporedna navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku (*neobvezno*) **PM 3.2**

Vzporedna navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku je navedba v drugem jeziku in jo lahko prepisemo, če je na publikaciji.

3.3 Elektronski viri (ER) (*obvezno za posredno dostopne vire*)

Uporaba 3. območja je obvezna za elektronske vire z dostopom na daljavo ali shranjenih na trdem disku osebnega računalnika. Za te elektronske vire je značilno, da ni samostojnega fizičnega nosilca, ki bi ga lahko opisali s fizičnim opisom. Zato v teh primerih 3. območje nadomešča fizični opis. Pri ostalih elektronskih virih uporaba 3. območja ni obvezna.

3.3.0 Vsebina in raba ločil

- 1 Vrsta elektronskega vira (*obvezno za posredno dostopne vire*) . –
- 2 Obseg elektronskega vira (*neobvezno*) ()

3.3.1 Vrsta elektronskega vira (*obvezno za posredno dostopne vire*)

ISBD(ER) ločuje dve vrsti elektronskih virov: podatke (informacije v obliki črk, števil, grafičnih znakov, slik, zvoka ali kombinacije teh oblik) in programe (navodila za izvajanje določenih nalog) in njuno kombinacijo (npr. onlajn servisi, interaktivni multimediji).

V 3. območju lahko za opis vira uporabimo izraza »podatki« in »program(i)« ali enega od natančnejših izrazov, ki so navedeni v Dodatku C ISBD (ER). Pred izrazom je izraz »elektronski« oz. kratica »el.«, ki pa jo lahko izpuščamo, ker v 1. območju uporabljamo splošno oznako gradiva [Elektronski vir].

ER 3.1 Če nobeden od predlaganih izrazov ne ustreza opisovani enoti, lahko uporabimo izraz z enote same ali ustrezen izraz določimo sami.

Primeri:

- . – El. podatki
- . – El. program
- . – El. igre

3.3.2 Obseg elektronskega vira (*neobvezno*)

ER 3.2 Obseg vira navajamo, kadar so podatki dostopni in jih bibliografska ustanova želi zapisati. Obseg vira predstavlja število datotek, ki sestavljajo vsebino podatkov ali programa, in drugi ustrezni podatki o obsegu. Za podatkovne vire navajamo število zapisov in/ali znakov, za programe pa lahko navajamo število ukazov/vrstic in/ali znakov.

Primeri:

- . – El. podatki (2 datoteki : 800, 1250 zapisov, 2 megabajta)
- . – El. sistemski program (2 datoteki : 1,2; 1,5 MB)
- . – El. zvočni podatki (4 datoteke)

Opomba v 7. območju: Velikost vira 11.000, 33.006, 55.007, 91.325 znakov

3.4 Serijske publikacije (S)

3.4.0 Vsebina in raba ločil

1	Navedba številčenja	.	–
2	Vzporedna navedba številčenja	=	
3	Novo zaporedje številčenja	;	

Območje številčenja sestavljajo številčne in/ali časovne oznake, ki označujejo časovno obdobje med prvo in zadnjo številko serijske publikacije s stvarnim naslovom, navedenim v 1. območju. Če je bibliografski opis narejen po vmesni številki in vir podatkov o številčenju prve in/ali zadnje številke ni dostopen, lahko podatke o prvi in/ali zadnji številki, ki so nam znani, navedemo v 7. območju. Območja ne navajamo, če nimamo podatka niti o prvi niti o zadnji številki. Vezaj za številčno in/ali časovno oznako prve številke povezuje številčenje prve in zadnje številke serijske publikacije ali označuje, da publikacija še izhaja.

3.4.1 Navedba številčenja

S 3.1-5 Podatke o številčenju prepišemo v obliki in zaporedju iz opisovane številke, z arabskimi številkami pa zamenjamo drugače izpisane številčne oznake. Oznake za zvezke, številke itn. navedemo v standardni okrajšani obliki (gl. seznam kratic v Dodatku B). Številčna in/ali časovna oznaka lahko vsebuje:

- oznako letnika/volumna (npr.: Vol. 1; Bd. 2; Letn. 1)
in/ali
- oznako številke (npr.: 1; št. 1; no. 3/4; Bd. 6)
in/ali
- datum (npr.: 1989; 1990/91; apr. 1993; 12. 7. 1999)

Primeri:

- . – 1996, 1-
- . – Letn. 1, št. 1/2 (1996)-
- . – 1991/92-
- . – Letn. 1, št. 1 (1938) - letn. 20, št. 99 (1959)
- . – Vol. 1, no. 1 (Jan. 1971) - vol. 5, no. 12 (Dec. 1975)
- . – 1990-1999

3.4.2 Vzporedna navedba številčenja

Če je način številčenja izražen z različnimi oznakami, jih navedemo z vmesnim presledkom, enačajem, presledkom. **S 3.6-7**

Primeri:

- . – Vol. 6 = 13, no. 3/4 (1969)-
- . – Bd. 1, Nr. 1 - Bd. 6, Nr. 3 = Nr. 1 (Frühling 1970) - Nr. 24 (Winter 1975)

3.4.3 Novo zaporedje številčenja

Če se pri serijski publikaciji začne novo zaporedje številčenja, stvarni naslov pa se ne spremeni, navedemo novo številčenje za številčenjem prvega zaporedja, za presledkom, podpičjem in presledkom. Če ostaja oznaka novega zaporedja (npr. nova serija, Neue Folge itn.), jo okrajšano navedemo pred navedbo novega številčenja. **S 3.8**

Primeri:

- . – Bd. 1 (1962) - Bd. 6 (1967) ; N. F., Bd. 1 (1968)-
- . – Vol. 1, no. 1 (Jan. 1941) - vol. 4, no. 5 (May 1950) ; n. s., vol. 1, no. 1 (June 1950) - vol. 2, no. 12 (May 1952)